

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Clericis Coniugatis. Titulus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

550 ANALYS. IVRIS PONTIFICII
DE CLERICIS CON-
iugatis.

Titulus III.

Continuatio.

NVllus, inquit Gregorius, ad altaris minist-
rium accedere debet, nisi cuius castitas, a-
te susceptum ministerium fuerit appro-
ta, c. ante triennium, dist. 31. Intantum, vt ne post
ordinationem ad matrimonium, alioquin sac-
ctum & à Deo institutum, aspirare præsumat. Om-
nium enim sacerdotum tam excellens est ob-
ctio, vt quæ in alijs membris Ecclesiæ vacare vi-
tio creduntur, in illis tamen, ob requisitam per-
fectæ continentæ puritatem, habeantur illuc,
c. omnium, dist. 32.

*Qui Clerici matrimonium contrahere possunt,
& qui non?*

Primò, Episcopis, presbyteris, diaconis, de
subdiaconis, matrimonia sunt interdicta, qui
de facto contraxerint, vxores dimittere, & de
commisso pœnitentiam agere, per suspensionem
& excõmunicationis sententiam, compelluntur,
c. 1. extr. eod. & c. presbyteris, 28. dist.

Quibus non parùm obstare videntur c. dia-
conus, dist. 27. & c. si se cuiquam, & c. presbyter,
dist. 28. & c. de Syracusanæ, §. patet: Vbi dicitur
patet, quòd nec diaconi, nec subdiaconi, sint pro-
hibendi à coniugio, dist. 28. Nec video, quomò-
dò hi & alij in hac materia dissidentes Canonici

conciliari possint: Nisi dicamus, diaconum & subdiaconum, ex dispensatione, & singulari permissione, si, se non continere posse, in ordinatione confiteantur, ducere vxores posse, iuxta c. diaconus quicumque, dist. 28. & c. de Syracusana, §. diaconi, eadem dist. Item, & illi, qui à sacris ministerijs vltro cessare voluerint: fortius enim est coniugij vinculum, quàm quòd ex violatione voti dirumpi possit, secundum c. Diaconus, qui eligitur, dist. 27. & c. presbyter, dist. 28. Quòd si autem à ministerijs sacris abstinere nolint, sub pœna censuræ Ecclesiasticæ, dimittere vxores coguntur, c. 1. si quis, extr. eod. & c. presbyteris, dist. 27. Alij autem clerici intra subdiaconatum in ordinibus constituti, liberè contrahere possunt, c. placuit, c. si quis, c. lectores, c. eos qui, dist. 32. & d. c. 1. extr. eod.

Quæ causa prohibitionis coniugij inter Clericos?

Causam prohibitionis munditiam sacerdotalem fuisse, testatur Gregorius, c. ante triennium, §. causa verò, distinct. 31. vt liberè cunctis diebus vitæ suæ orationi possint vacare. Si enim (vt ait Paulus) ab vxoribus est cessandum, vt expeditis orationi incumbamus, ministris vtique altaris, quibus quotidiana necessitas orandi incumbit, nunquam coniugali officio, quò à diuino ministerio abstrahi possint, vacare permittitur.

Mm 4

Quæ.

Quæ pœna infligitur Clericis absq̃ dispensatione nuptias contrahentibus?

Si clericus in subdiaconatu, vel maioribus ordinibus constitutus, vxorem dimittere, & iustâ pœnitentiam agere nolit, suspenditur, deponitur, & excommunicatur, c. 1. extr. eod. & c. prebyter si vxorem, dist. 28. Si autem infra subdiaconatum fit in minoribus ordinibus, priuatur beneficio, & vxorem retinere compellitur, d. c. 1. & c. placuit, dist. 32. Pari ratione vxorati, sicut ad beneficia vel dignitates non admittuntur, ita ex ignorantia status promoti rursus deponuntur, c. cum decorem, extr. eod. si tamen vxor decessit, quam virginem duxit, viduus petens ad ordines, repelli non debet, c. curandum, dist. 34. Aduerte tamen, quòd Episcopus, circa personas contrahere prohibitas, dispensare, vel tanq̃ vel expressè possit, c. diuersis, extra eod.

AXIOMATA, SENTENTIAE, ET
varij Canones, De permissione, et prohibitione Coniugij clericalis, statuentes.

Diaconi quicumque, quum ordinarentur, si in ordinatione protestati sunt, dicentes, se velle habere vxores, nec posse se continere, hi, si postea ad nuptias peruenerint, maneat in ministerio: propterea quòd hi Episcopus licetiam dederit. Quicumq̃ sane tacuerint et susceperint manus impositionem, professi continentiam, si postea

si postea ad nuptias peruenerint, à ministerio cessare debebunt, c. diaconi, distinct. 28.

Diaconus, qui eligitur, si contestatus fuerit pro accipiendo matrimonio, & dixerit, se in castitate non posse manere, hic non ordinatur: quòd si in ordinatione tacuerit, & ordinatus fuerit, & postea matrimonium desiderauerit: sit alienus à ministerio, & vacet à Clero. Si vero diaconus à ministerio cessare voluerit, contracto matrimonio licetè potest vti. Nam etsi in Ordinatione sua castitatis votum obtulerit, tamen tanta est vis in Sacramento coniugij, quòd nec ex violatione voti potest dissolui ipsam coniugium, c. diaconus, §. hac auctoritate, distinct. 27.

Quidam, nubentes post votum, asserunt adulteros esse: ego autem dico vobis, quòd grauiter peccant, qui tales diuidunt, c. quidam, dist. 27.

Si vir votum virginitalis habens, adiungitur vxori, postea non dimittat vxorem, sed tribus annis poeniteat, c. si vir, dist. 27.

Vouentibus virginitalatem, non solum nubere, sed etiã velle, damnabile est, c. vouentibus, dist. 27.

Si nupsit virgo non peccat, non illa virgo, quæ semet cultui diuino dedicauit. Harum enim si qua nupsit, habebit damnationem: quia primam fidem irritam fecit, c. si nupsit, dist. 27.

Presbyteris, diaconis, subdiaconis & monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere, penitus interdiciamus: contracta quoq; matrimonia ab huiusmodi personis disiungi, & personas ad poenitentiam redigi debere, iuxta sacrorum Canonum diffinitionem, iudicamus,

M m s mus,

anus, c. presbyteris, distinct. 27.

Nullum facere subdiaconum praesumant Episcopi nisi, qui se caste victurum promiserit: quia nullus ad ministerium altaris accedere debet, nisi cuius castitas susceptum ministerium fuerit approbata, c. nullum, distinct. 28.

Decernimus, ut hic, qui in Ordine subdiaconatus supra uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio atque Ecclesiastico beneficio careant. Cum enim templum & vasa Domini, & sacrarium Spiritus sancti debeant esse, & dicitur, indignum est eos cultum & immunditijs deseruire, c. decernimus, dist. 28.

Diaconi, qui in Ordinatione sua dicunt, se vellebere uxores, si postea ad nuptias venerint, non habentur à ministerio, c. de Syracusana, §. diaconi, dist. 28.

Presbyter, si uxorem duxerit, ab Ordine illius debere: quod si fornicatus fuerit, vel adulterium commiserit, extra Ecclesiam abijci, & ad poenitentiam laicos redigi oportet, c. presbyter, dist. 28.

Assumi aliquem ad sacerdotium in coniugio constitutum non oportet: nisi fuerit promissa castitas, c. assumi, dist. 28.

Sacerdotibus, ut semper valeant altari adfuerint, per ab vxoribus est abstinendum, c. sacerdotibus, dist. 31.

Eos ad sacrificia, fas est, admitti, qui vel comestione non exercent carnale officium, c. eos ad sacrificia, dist. 31.

Presbyteri, diaconi, subdiaconi, vel deinceps, c. deinceps, dist. 31.

ducendi vxores licentia modò non est, etiam aliarum nup-
tiarum, vitare debent conuiuia: nec his coetibus misce-
antur, vbi amatoria cantantur, & turpia, aut obsceni-
tatis corporum choreis & saltationibus efferuntur: ne
auditus obtuitus sacris ministerijs deputati: turpium spe-
taculorum atque verborum contagione polluantur, c.
presbyter, dist. 35.

Non in perpetuum, sed tempore oblationis à com-
plexu suarum vxorum sacerdotes abstineant, c. quoniã,
dist. 31.

Presbyter vxorem suam, quasi sororem diligat, &
quasi hostem fugiat, c. presbyter, dist. 32.

Si quis discernit presbyterum coniugatum, tanquam
occasione nuptiarum, quòd offerre non debeat, & ab eius
oblatione idèd abstineat: anathema sit, c. si quis, distin.
21.

Presbyterum non legalibus nuptijs detentum, Cathe-
dram quidem habere, sed ab officio abstinere precipimus,
c. presbyterum, 28. dist.

Eos qui post prohibitionem factam à suis se vxoribus
continere noluerint, ad sacrum Ordinem nolumus promo-
ueri: Quia nullus debet ad altaris ministerium accede-
re, nisi, cuius castitas ante susceptum ministerium fue-
rit approbata, c. ante triennium, distinct. 31. Causa
huius institutionis fuit munditia sacerdotalis: vt libe-
rè cunctis diebus vita sua Orationi vacare possint. Si e-
nim (vt ait Paulus Apostolus) ab vxoribus est cessan-
dum, vt expeditius Orationi vacemus, ministris vtique
altarum, quibus quotidiana necessitas orandi incumbit,
nunquam

556 ANALYS. IURIS PONTIFICII
nunquam coniugali vacare officio, permittitur, d. c. de
triennium, dist. 31.

Nicana Synodus vsam coniugij in vnus cuiusq; voluntate, non necessitate, permisit: ob hanc rationem, quod si licet cum propria vxore concubitus, sit castitas, c. Nicana, dist. 31.

Si quis vituperat nuptias, & dormientem cum viro suo fidelem ac religiosam mulierem, detestatur, aut culpabilem existimat, anathema sit, c. si quis, dist. 31.

Post Baptismum debet esse monogamus. i. vnus vxoris vir, qui in Episcopum est ordinandus, c. vnus vxoris, dist. 26.

Vnius vxoris vir Episcopus, significat ex omnibus gentibus vnitatem vni viro Christo subditam, c. acutus, distinct. 26.

Sicut duobus dominis seruire, sic ab vno domino apparere, atq; in alterius superstitionem ire, non licet, d. c. acutus, in fine dist. 26.

In Baptismate culpa dimittitur, non lex coniugalis, c. deinde, dist. 26.

Quos Deus coniunxit, homo non separet, d. c. deinde, dist. 25. Et eius interpretatio, ibid.

Nuptiarum copula, quia Dei mandato perfectior, potest dici peccatum: & quod peccatum non est, saltem ter peccata credi non debet: erit q; integrum & saltem existimare, aboleri non posse nomen prioris vxoris, cum non sit dimissum pro peccato, quod ex Dei sit voluntate completum, c. deinde, in fine dist. 26.

Qui, de mortua vxore, denuò contrahit matrimonium, non peccat, c. qui sine, dist. 26.

Bigami dicuntur, non solum, qui post Baptisma coniugia frequentant, sed etiam qui ante Baptismum unā, & post Baptismum alteram coniugem habuisse, probantur. Et is in sacerdotem ordinari non debet: non quia deliquerit secundam accipiendo uxorem, sed quia prerogativa exutus est sacerdotis, c. vna tantum, §. vnde datur, dist. 26.

Virgines, quæ post consecrationem nupserint, nō tam adulteræ sunt, quàm incestæ, c. virgines, dist. 27.

Si se cuiquam mulier presbyteri vel diaconi, relicta duplici coniugio coniunxerit, aut castitate fruatur, aut separētur: aut certè, si in criminis intentione persisterint, pari excommunicatione plectantur, c. si se cuiquam, dist. 28.

Si quis docuerit sacerdotem, sub obtentu religionis, propriam uxorem contemnere, anathema sit, c. si quis, dist. 28.

De presbyteris non est laicis iudicandum, c. consulendum, dist. 28.

Nos virginitatem cum humilitate admiramur, & continentiam cum castitate, & religionem Deo acceptissimam esse dicimus, & renuntiationes seculariū negotiorum, atq; actuum, cum humilitate approbando laudamus, & nuptiarum vinculum, quod secundum castitatem perdurat honoramus, & diuites cum fide, iustitia, & operibus bonis non abijcimus, c. hæc autem, distinct. 30.

Nullus Missam audiat presbyteri, quem scit concubinam indubitanter habere, aut superinductam mulierē, c. nullus Missam, dist. 32.

Quicum.

Quicumq; sacerdotum, diaconorum, subdiaconorum, concubinam palam duxerit, vel ductam non reliquerit, à diuinis officijs arceatur, c. prater, dist. 32. & c. habuisse, dist. 33.

Non habitent cum Clericis mulieres, nisi, quae naturalis federe, omnem suspicionem excludunt, c. interdixit, dist. 32.

In ambiguis rebus absolutum nõ debet esse iudicium, c. habuisse, dist. 33.

Is qui non habet vxorem, & pro vxore concubinam habet, à communionem nõ repellatur: tamen, ut vnus mulieris, aut vxoris, aut concubinae sit coniunctione contentus, c. is, qui non habet, dist. 34.

Christiano non dicam plurimas, sed nec duas simul habere, licitum est: nisi vnã tantũ, aut vxorem, aut certè loco vxoris, (si coniunx deest) concubinam, c. Christiano, dist. 34.

Episcopus multum familiaritatis habens cum quadam filia, si monitus non abdicet, excõmunicatur, c. querendum, dist. 34.

Concubinas habere non licet vobis, etsi non habeatis vxores, tamen non licet vobis habere concubinas, nisi postea dimittatis, & ducatis vxores, tanto magis damnatio erit vobis, si volueritis habere vxores & concubinas, c. audite, §. concubinas, dist. 34.

Regule sanctorum parum, pro tempore, loco, & persona, & negotio, instate necessitate, tradita sunt: pro quarum varietate etiam intelligi debent, c. 1. 2. 3. 4. dist. 24.